

Klasa: 023-03/11-01/08

Urbroj: 5030116-11-1

Zagreb, 2. travnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o Državnom inspektoratu, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o Državnom inspektoratu, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Đuru Popijača, ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, Ruđera Friganovića, Ivana Bubića i Krešimira Rožmana, državne tajnike u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, te mr. sc. Krunu Kovačevića, glavnog inspektora Državnog inspektorata i Boženu Vrbanić, zamjenicu glavnog inspektora Državnog inspektorata.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, travanj 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama zakona o Državnom inspektoratu nalazi se u odredbama članka 2. stavka 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/2009) - u nastavku ZUP- stupio je na snagu 1. siječnja 2010. godine, a njegovim stupanjem na snagu prestao je važiti Zakon o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91 i 103/96). Važeći Zakon o općem upravnom postupku kao i raniji Zakon propisivao je mogućnost da se pojedina pitanja postupka za određena upravna područja mogu posebnim zakonom urediti drukčije nego što su uređena ovim Zakonom. U odredbi članka 3. ZUP-a propisuje se da se ovaj Zakon primjenjuje u postupanju u svim upravnim stvarima. Samo se pojedina pitanja upravnog postupka mogu urediti drukčije ako je to nužno za postupanje u pojedinim upravnim područjima te ako to nije protivno odredbama i svrsi ovog Zakona. Propisana dva uvjeta za odstupanje od pravila općeg upravnog postupka, u odnosu na raniji ZUP još jače ograničava mogućnost posebnog upravno postupovnog reguliranja.

U Nacrtu konačnog prijedloga Zakona o općem upravnom postupku, drugo čitanje, P.Z.E. br. 168., članak 169., bilo je predviđeno da će Vlada Republike Hrvatske predložiti usklađivanje posebnih upravnih postupaka s odredbama ovoga Zakona najkasnije u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu. Prihvaćanjem amandmana na prijedlog ovakve odredbe, izostalo je izričito zakonsko reguliranje da to Vlada Republike Hrvatske učini, uz obrazloženje da je takva regulacija zakonom nepotrebna i to s obzirom na trajnu mogućnost i obvezu Vlade Republike Hrvatske da u okviru svojih ovlasti, bez dodatnog pravnog normiranja Vlada je to dužna činiti. Prihvaćanje amandmana pokazalo se opravdanim. Ovo zbog toga što je obvezu preispitivanja upravno postupovnih pravila Vlada RH utvrdila u dva ranije donesena dokumenta i to, u dokumentu Polazišta i načela za modernizaciju općeg upravnog postupka u Hrvatskoj, te dokumentu Smjernice za izradu novog Zakona o općem upravnom postupku Republike Hrvatske.

Na putu realizacije ovih dokumenata Vlada Republike Hrvatske je 6. listopada 2010. godine donijela Zaključak kojim se središnja tijela državne uprave zadužuju izraditi prijedlog izmjena i dopuna Zakona iz upravnih područja u okviru utvrđenog djelokruga, radi usklađivanja s odredbama ZUP-a najkasnije u roku od šest mjeseci od donošenja Zaključka. Istim Zaključkom Ministarstvo uprave zaduženo je za praćenje provedbe tog Zaključka.

U aktu Ministarstva uprave, klase: 034-01/10-01/24, od 2. prosinca 2010. godine navodi se kako je u okviru programa bilateralne pomoći Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Danske „Potpora razvoju kapaciteta javnog sektora“ proveden projekt “Pripreme za implementaciju novog Zakona o općem upravnom postupku“ u kojem je izrađena analiza kategorizacije odstupanja od odredaba ZUP-a te je dana preporuka pojedinih stručnjaka za daljnje radnje kao osnova za usklađivanje posebnih upravnih postupaka s odredbama važećeg ZUP-a.

U pripremi za donošenje ZUP-a u ocjeni stanja u pitanjima odstupanja od pravila općeg upravnog postupka stalno se isticalo da je takvih odstupanja najmanje u 65 slučajeva. Međutim, nacionalni projektni stručnjak koji je sudjelovao u projektu Pripreme za implementaciju novog Zakona o općem upravnom postupku navodi da su rezultati ispitivanja pokazali kako se broj posebnih propisa od dovršetka CARDS projekta povisio na više od stotinu. U analizi je provedena kategorizacija relevantnih odredbi posebnih zakona i u suradnji sa stručnjacima Ministarstva uprave utvrđeno je kako postoje pet kategorija odstupanja od pravila općeg upravnog postupka propisanih ZUP-om. Radi se o slijedećim kategorijama:

- odredba nije usklađena s temeljnim odredbama ZUP-a
- odredba je protivna svrsi ZUP-a
- drukčije postupanje nego što je predviđeno ZUP-om
- odredba regulira postupak na isti način kao ZUP (ili je prepisana iz ZUP-a)
- odredbom se ovlašćuje tijelo državne uprave da podzakonskim propisom uredi postupovna pitanja.

U popisu zakona kod kojih je utvrđeno određeno odstupanje od odredaba ZUP-a i preporuka projektnih stručnjaka nalazi se i Zakon o Državnom inspektoratu (Narodne novine, br. 116/2008 i 123/2008) s naznakom odredaba članaka Zakona o Državnom inspektoratu i odredaba članaka ZUP-a od kojih se odstupa. Najčešća odstupanja spadaju u kategoriju – Drukčije postupanje nego što je predviđeno ZUP-om.

S obzirom na utvrđena odstupanja od općih pravila upravnog postupka, ovaj se Zakon usklađuje s pravilima općeg upravnog postupka u pitanjima:

- saslušanje malodobne osobe,
- predstavka i pritužaba,
- vrste akata kojima se odlučuje o troškovima inspeksijskog postupka,
- roka za donošenje rješenja,
- roka za žalbu i roka za dostavu žalbe na rješavanje,
- izvršenja inspeksijskog rješenja,
- izvršenju novčanih obveza naplatom novčane kazne,
- obveze inspektora pri utvrđivanju imovinske koristi ostvarene prekršajem i kaznenim djelom,
- izjavljivanje žalbe na usmeno rješenje

Osim toga, iz Zakona se predlaže brisati odredbe (članak 60) koje su uređene i Zakonom o rudarstvu i Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti, a odnose se na upravne mjere koje poduzimaju rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom, na definiciju imovinske koristi ostvarene prekršajem i kaznenim djelom sukladno Zakonu o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i

prekršajem (članak 48.), na stručnu spremu rudarskih inspektora (članak 23) te supsidijarnu primjenu ZUP-a (članak 49.).

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA

Za provedbu ovoga Zakona nisu potrebna posebna sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbama članka 159. stavak 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

Postupovne odredbe zakona iz upravnih područja treba uskladiti sa Zakonom o općem upravnom postupku sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske kojim se središnja tijela državne uprave zadužuju izraditi prijedloge izmjena i dopuna zakona iz upravnih područja u okviru svoga djelokruga u roku od 6 mjeseci radi usklađivanja sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku, a što je nužno za ispunjavanje mjerila za zatvaranje poglavlja 23. „Pravosuđe i temeljna prava“. Obzirom na činjenicu da Zakon o Državnom inspektoratu nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o općem upravnom postupku, potrebno je hitno donijeti ovaj Zakon o izmjenama Zakona o Državnom inspektoratu.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU

Članak 1.

U Zakonu o Državnom inspektoratu (Narodne novine, br. 116/2008 i 123/2008) u članku 23. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Za rudarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij:

– za nadzor propisa koji se odnose na istraživanje i eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina, rudarske struke,

– za nadzor propisa koji se odnosi na istraživanje i eksploataciju nafte, prirodnog plina i voda, rudarsko-naftne struke,

– za nadzor propisa koji se odnose na elektroenergetska postrojenja i uređaje pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, elektrotehničke struke

i ispunjava poseban uvjet, najmanje jedna godina radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za rudarskog inspektora.“.

Članak 2.

U članku 27. stavci 5. i 6. brišu se.

Članak 3.

U članku 33. stavci 2. i 3. brišu se.

Dosadašnji stavak 4. i stavak 5. postaju stavak 2. i stavak 3.

Članak 4.

U članku 37. stavak 2. briše se.

Članak 5.

Članak 43. briše se.

Članak 6.

Članak 44. briše se.

Članak 7.

Članak 45. briše se.

Članak 8.

U članku 48. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Inspektor je dužan utvrditi iznos imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem.“.

Stavak 3. briše se.

Članak 9.

U članku 49. riječi: „ , ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drugačije uređena“, brišu se.

Članak 10.

U članku 50. stavak 1. briše se.

U stavku 2. oznaka stavka „(2)“ briše se.

Članak 11.

U članku 55. stavak 7. briše se.

Članak 12.

U članku 58. stavci 4. i 6. brišu se.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 4.

Članak 13.

Naslov ispred članka 60. „Rudarski inspektor i inspektor opreme pod tlakom“ i članak 60. brišu se.

Članak 14.

U članku 64. stavak 5. briše se.

Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 5.

Članak 15.

U članku 66. u stavku 1. riječ: „i“ zamjenjuje se s riječima: „i/ili“.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Prijedlog izmjena stavka 1. članka 23. Zakona predlaže se zbog propisivanja uvjeta u pogledu struke za rudarskog inspektora, kao što je to učinjeno za sve ostale inspektore u Državnom inspektoratu (članak 13., 15., 20. i 25.).

Članak 2.

Brisanje odredbe stavka 5. i stavka 6. članka 27. potrebno je zbog toga što je u suprotnosti sa odredbama ZUP-a. Odredba propisuje saslušanje djeteta u svojstvu svjedoka uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe, a ZUP u članku 64. stavak 8. propisuje „Kad je svjedok malodobna osoba saslušat će se uz prisutnost zakonskog zastupnika“. Brisanjem ove odredbe postići će se to da sva javnopravna tijela iz članka 1. ZUP-a pri saslušanju maloljetne osobe kao svjedoka, postupaju na jedinstven način. Osim toga, u dosadašnjoj praksi inspektora Državnog inspektorata, primjena ove odredbe zabilježena je tek u dva slučaja.

Članak 3.

Novi ZUP kao novost, uređujući pitanja pokretanja postupka po službenoj dužnosti, u članku 42. stavak 2. do 4. normirao je i pitanja u vezi s predstavkama i pritužbama, uzimanje u obzir sadržaj koji se u njima navodi, obavješćivanje povodom podnesenih predstavki, te o pravnoj zaštiti (prigovor) podnositelja predstavki. Sadašnja pravna regulacija u vezi s predstavkama iz stavka 2. i 3. članka 33. Zakona, dijelom odstupa od navedenih odredaba ZUP-a, pa će se predloženim brisanjem postići to da se u ovim pitanjima primjenjuju pravila općeg upravnog postupka.

Članak 4.

Odredba stavka 2. članka 37. Zakona predlaže se brisati zbog toga što za odlučivanje o troškovima inspekcijskog postupka u predmetima uzimanja uzoraka predviđa donošenje zaključka. Odredba je na tragu rješenja iz ranije važećeg ZUP-a, a novi ZUP u članku 161. detaljno razrađuje kojom se vrstom akata i u kojim situacijama odlučuje o troškovima postupka. Propisane su situacije kada se o troškovima postupka i stranaka odlučuje zaključkom, rješenjem ili dopunskim rješenjem. Zaključak se prema odredbi stavka 3. članka 161. ZUP-a donosi samo u slučajevima kada se postupak pokreće na zahtjev stranke, a sa sigurnošću se može predvidjeti da će u ispitnom postupku izazvati posebne izdatke. Inspekcijski postupak se u pravilu pokreće po službenoj dužnosti, iznimno na zahtjev stranke pa je regulacija o troškovima postupka i stranaka kako to propisuje ZUP, za inspekcijski postupak u cijelosti primjerena.

Članak 5.

Sadržaj odredbe članka 43. u cijelosti je uređen ZUP-om, pa se njeno brisanje predlaže zbog nepotrebnog ponavljanja, s tim da je odredba stavka 1., u pogledu roka za podnošenje žalbe, propisujući rok od osam dana u suprotnosti s odredbama ZUP koji u članku 109., za taj rok propisuje 15 dana od dana dostave rješenja, ako nije propisan duži rok.

Odgodni učinak žalbe propisuje članak 112. ZUP-a, a postupak i ovlasti prvostupanjskog tijela u povodu žalbe propisuje odredba članka 113. ZUP-a, koji se bez ostatka može primijeniti i u inspekcijskim stvarima.

Članak 6.

Odredba članka 44. propisuje izvršnost inspekcijskog rješenja, situaciju ako izvršenik ne postupi po izvršnom rješenju, troškove izvršenja i donošenje zaključka o obustavi postupka kada je stranka izvršila obvezu.

Sva ova pitanja propisana su ZUP-om, i to:

- u članku 133., propisuje se izvršnost rješenja,
- u članku 139. do 141. propisan je postupak donošenja rješenja o izvršenju, odgoda izvršenja i vrijeme izvršenja.

- u članku 161. do 163, propisuje se postupak odlučivanja o troškovima, naknade i troškovi osoba koje sudjeluju u postupku i oslobađanje od troškova.

Uz navedene odredbe ZUP-a, odredba članka 44. Zakona smatra se suvišnom i nepotrebno je njima opterećivati zakonski tekst.

Članak 7.

Odredba članka 45. Zakona temeljila se na članku 286. ranijeg ZUP-a i uređuje pitanje izvršenja rješenja kojem je predmet nenovčana obveza, a koje se ne može izvršiti neposrednom prinudom. Novi ZUP u članku 142. uređuje prisilno izvršenje nenovčanih obveza novčanom kaznom i u cijelosti je primjenjiv na inspekcijske postupke, odredba je fleksibilna, otvara mogućnost individualizacije novčane kazne kad izvršenik obvezu ne izvrši sam, rasponi iznosa novčane kazne različiti su za fizičku i pravnu osobu i ostavlja mogućnost izricanja kazne sve do ispunjenja obveze.

Sve su ovo valjani razlozi za brisanje članka 45. Zakona, u cijelosti.

Članak 8.

Predložena izmjena stavka 1. članka 48. jasnije nego do sada propisuje obvezu inspektorima da su dužni utvrditi imovinsku korist postignutu kaznenim djelom i prekršajem i to u svim slučajevima, a ne samo ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Stavak 3. ovoga članka predlaže se brisati zbog toga što definicija imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili prekršajem ne odgovara definiciji imovinske koristi iz članka 3. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem. Oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi nije materija ZUP-a, ali će se predloženim brisanjem pridonijeti harmonizaciji zakonodavstva.

Članak 9.

Odredbom članka 3. stavka 1. ZUP-a propisano je da se navedeni Zakon primjenjuje u postupanju u svim upravnim stvarima te se samo pojedina pitanja upravnog postupka mogu drugim zakonom urediti drukčije, ako je to nužno za postupanje u tom upravnom području i ako nije protivno temeljnim odredbama i svrsi ZUP-a., stoga se predlaže drugi dio rečenice članka 49. Zakona, koji se odnosi na supsidijarnu primjenu ZUP-a, brisati.

Članak 10.

Stavak 1. članka 50. propisuje samostalnost inspektora u obavljanju inspekcijskog nadzora i poduzimanju mjera.

ZUP u članku 9. kao načelo samostalnosti i slobodne ocjene dokaza propisuje samostalnost službene osobe u javnopravnom tijelu tako da se odredbe članka 9. ZUP-a u

cijelosti mogu primijeniti i na inspektore. Nepotrebno je u posebnim zakonima prepisivati odredbe ZUP-a.

Članak 11.

Predloženo je brisanje stavka 7. članka 55. Zakona. Odredbe uređuju postupak otpremanja usmenog rješenja u pisanom obliku. Usmeno rješenje u pisanom obliku prema ZUP-u (članak 97. st. 3.) nije obvezno. Predloženo brisanje stavka 7. inspektora dovodi u obvezu da stranku upozori na to da ima pravo tražiti pisani otpravak usmenog rješenja.

Članak 12.

Predloženo je brisanje stavka 4. i 6. članka 58. Zakona. Odredbe uređuju postupak otpremanja usmenog rješenja u pisanom obliku i izjavljivanje žalbe na pisani oblik rješenja.

Iznimno donošenje rješenja u usmenom obliku i njegovu dostavu stranci u pisanom obliku te rok za njegovo donošenje propisuje odredba stavka 2. i 3. članka 97. ZUP-a. Odredbe su primjenjive i na inspekcijske postupke u kojima inspektori rada imaju ovlast za donošenje usmenog rješenja u zapisniku, pa je zakonski tekst članka 58. potrebno osloboditi nepotrebnog ponavljanja odredaba iz ZUP-a.

Članak 13.

Pitanja koja su regulirana člankom 60. Zakona, u pogledu ovlasti rudarskih inspektora i inspektora opreme pod tlakom u donošenju upravnih mjera uređena su Zakonom o Državnom inspektoratu iz 2008. godine. Nakon toga donijet je Zakon o rudarstvu i Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti te su ove mjere donošenjem ovih zakona obuhvaćene materijalnim propisom, što udovoljava načelu da se upravne mjere propisuju materijalnim zakonom kojim se uređuje određeno upravno područje.

Članak 14.

Izvršenje upravnih rješenja u cijelosti je uređeno odredbama članka 133. do 149. ZUP-a, a kada se radi o inspekcijskom nadzoru u kojem je utvrđen više naplaćeni iznos cijene proizvoda i usluga a takvo ponašanje ima obilježje djela prekršaja to se smatra imovinskom koristi ostvarenom prekršajem, na takvu situaciju primijeniti će se odredbe Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem, stoga je odredbu stavka 5. članka 64. Zakona potrebno brisati.

Članak 15.

Izmjena navedene odredbe predlaže se radi jasnijeg izričaja. Naime, iz postojeće stipulacije odredbe stavka 1. članka 66. Zakona, proizlazi da su obilježja djela prekršaja ostvarena samo kad poslodavac radnika nije prijavio ni na obvezno mirovinsko niti na obvezno zdravstveno osiguranje. Stoga se predlaže riječ „i“ zamijeniti s riječima „i/ili“.

Članak 16.

Propisuje stupanje ovoga Zakona na snagu, osmi dan od njegove objave u Narodnim novinama što odgovara ustavnom roku iz članka 90. stavak 3. Ustava Republike Hrvatske.

TEKST ODREDAVA ČLANAKA VAŽEĆEG ZAKONA O DRŽAVNOM INSPEKTORATU KOJE SE MIJENJAJU

Članak 23.

(1) Za rudarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij i ispunjava sljedeće posebne uvjete:

– za nadzor propisa koji se odnose na istraživanje i eksploataciju čvrstih mineralnih sirovina, rudarskog smjera,

– za nadzor propisa koji se odnosi na istraživanje i eksploataciju nafte, prirodnog plina i voda, rudarsko-naftnog smjera,

– za nadzor propisa koji se odnose na elektroenergetska postrojenja i uređaje pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, elektrotehničkog smjera,

– s najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za rudarskog inspektora.

(2) Za višega rudarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenoga državnoga stručnog ispita.

Članak 27.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor Državnog inspektorata, ovlašten je fotografirati ili snimiti osobe, pregledati, fotografirati ili snimiti zgrade, objekte, poslovne prostorije i druge prostorije i prostore; luke; privremena radilišta; izvođenje radova, objekte namijenjene za rad s pripadajućim prostorima, prostorijama i instalacijama; stambene prostorije i prostore u domaćinstvima odnosno stambene zgrade, stanove i kuće za iznajmljivanje u kojima se putnicima i turistima pružaju ugostiteljske i turističke usluge; proizvode, uređaje, opremu, sredstva rada, vozila, poslovne knjige, registre, dokumente, ugovore, isprave i drugu poslovnu dokumentaciju koja omogućuje uvid u poslovanje pravne i fizičke osobe u pogledu primjene propisa iz članka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga Zakona te obavljati i druge radnje u skladu s drugim propisom.

(2) Pod poslovnim prostorijama, u smislu ovoga Zakona, razumijevaju se i stambene prostorije prijavljene kao poslovni prostor i druge prostorije, prijevozna sredstva i slično, u kojima nadzirana pravna i fizička osoba obavlja odobrenu djelatnost, odnosno rad.

(3) Inspektor je ovlašten u postupku nadzora zatražiti i pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.), a osoba koja podliježe nadzoru i osoba zatečena na mjestu nadzora dužna je na zahtjev inspektora dati mu takvu ispravu na uvid.

(4) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može uzimati izjave od predstavnika nadziranih pravnih, fizičkih osoba i svjedoka.

(5) Ako se kao svjedok ispituje dijete, takvo ispitivanje se provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe na način prikladan uzrastu, dobi i zrelosti djeteta i s dužnom obazrivošću kako takvo ispitivanje ne bi štetilo njegovu razvoju.

(6) Djetetom se u smislu odredbi ovoga Zakona smatra svaka osoba mlađa od 18 godina.

Članak 33.

(1) Inspektor pokreće postupak po službenoj dužnosti, iznimno na zahtjev stranke, kada je to zakonom propisano.

(2) Predstavku pravne ili fizičke osobe, na rad subjekata čije poslovanje nadzire, inspektor je dužan uzeti u obzir samo ako ga predstavaka upozorava na činjenično stanje koje mu nameće obvezu pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

(3) Ako je povodom predstavke obavljen inspekcijski nadzor, inspektor je dužan obavijestiti podnositelja predstavke o utvrđenim činjenicama, odnosno poduzetim mjerama. U protivnom, inspektor će podnositelja predstavke obavijestiti o nepostojanju uvjeta za provedbu inspekcijskog nadzora.

(4) Inspektor je dužan kao službenu tajnu čuvati dokumentaciju, činjenice i podatke utvrđene, odnosno nastale u inspekcijskom postupku, kao i identitet podnositelja predstavke.

(5) Dokumentaciju, činjenice, podatke i identitet podnositelja predstavke utvrđene u inspekcijskom nadzoru inspektor, odnosno drugi državni službenik, može dati samo sudovima, tijelima državne uprave koja vode prekršajni postupak i drugim državnim tijelima, na njihov obrazloženi pisani zahtjev, u sudskim i upravnim postupcima iz njihove nadležnosti.

Članak 37.

(1) Prilikom uzimanja uzoraka za pojedine proizvode, inspektor ima pravo i dužnost:

– pod istim uvjetima i u isto vrijeme od istog proizvoda uzeti najviše dva uzorka u količini potrebnoj za ispitivanje (za analizu i superanalizu),

– sastaviti zapisnik o uzimanju uzoraka,

– uzorak uzet za analizu bez odgađanja dostaviti stručnoj instituciji, a uzorak namijenjen za superanalizu čuvati u odgovarajućim uvjetima do završetka analize, odnosno superanalize.

– bez odgađanja pisano izvijestiti stranku od koje je uzet uzorak o rezultatima analize,

– na zahtjev stranke, uzorak za superanalizu bez odgađanja dostaviti stručnoj instituciji po svom izboru.

(2) Kad ispitani uzorak ne odgovara propisanom sastavu, sigurnosnim zahtjevima, propisanoj obavijesti o proizvodu ili obavijesti na proizvodu, a rješenjem nije odlučio o troškovima nastalim u postupku uzimanja i ispitivanja uzoraka, inspektor će posebnim zaključkom utvrditi iznos tih troškova, kome se imaju platiti i u kojem roku.

Članak 43.

(1) Protiv rješenja koja na temelju ovoga ili drugog zakona donosi inspektor Državnog inspektorata, može se u roku od osam dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe Državnog inspektorata.

(2) Ako inspektor Državnog inspektorata nađe da je podnijeta žalba dopuštena, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe, a nije novim rješenjem zamijenio rješenje koje se žalbom pobija, dužan je bez odgode, a najkasnije u roku od pet dana od dana primitka žalbe dostaviti žalbu sa spisima koji se odnose na predmet na rješavanje Povjerenstvu za žalbe Državnog inspektorata.

(3) Žalba protiv rješenja donesenih na temelju ovoga Zakona odgađa izvršenje rješenja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije uređeno.

(4) Protiv usmenog rješenja u sklopu zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru, donesena na temelju ovoga ili drugog zakona, žalba nije dopuštena. Žalba se može podnijeti na pisani otpravak usmenog rješenja.

Članak 44.

- (1) Nakon što je rješenje postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje.
- (2) Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja inspektor će donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana kad je rješenje postalo izvršno, a nije izvršeno. Ne donošenje zaključka do tog roka ne isključuje obvezu njegova donošenja.
- (3) Troškove izvršenja rješenja snosi stranka koja je bila dužna izvršiti naređenu upravnu mjeru.
- (4) Ako je osoba izvršila obvezu iz rješenja, inspektor će po službenoj dužnosti donijeti zaključak o obustavi postupka.

Članak 45.

- (1) Izvršno rješenje inspektora kojem je predmet nenovčana obveza i koje se prema naravi obveze može izvršiti neposrednom prinudom, izvršit će se tom prinudom bez prethodne primjene prisilnih mjera iz članka 286. Zakona o općem upravnom postupku.
- (2) Ako se rješenje ne može izvršiti u smislu stavka 1. ovoga članka, inspektor će prinuditi izvršenika na ispunjenje obveze novčanom kaznom.
- (3) Novčana kazna koja se na temelju stavka 2. ovoga članka izriče prvi put, izriče se u iznosu 10.000,00 kuna za nadziranu pravnu i fizičku osobu.
- (4) Novčana kazna koja se na temelju stavka 2. ovoga članka izriče drugi i svaki slijedeći put, izriče se u iznosu 20.000,00 kuna za nadziranu pravnu i fizičku osobu.

Članak 48.

- (1) Ako je posebnim zakonom za pojedinu povredu predviđena mjera oduzimanja imovinske koristi, inspektor je dužan utvrditi iznos ostvarene imovinske koristi.
- (2) Inspektor je dužan u optužnom prijedlogu za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno u prijavi za pokretanje postupka zbog kaznenog djela predložiti oduzimanje utvrđenog iznosa imovinske koristi iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Ako posebnim zakonom nije propisano što se smatra imovinskom koristi ostvarenom prekršajem, imovinska korist predstavlja prihod ostvaren povredom propisa uz odbitak troškova, osim (osobno) uloženo rada počinitelja prekršaja.

Članak 49.

Na postupak inspektora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, **ako ovim Zakonom pojedina pitanja nisu drukčije uređena.**

Članak 50.

- (1) Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalan te vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom ili drugim propisima.
- (2) Glavni inspektor utvrđuje godišnjim programom rada najmanji broj, strukturu i način obavljanja nadzora nad primjenom propisa iz djelokruga Državnog inspektorata.

Članak 55.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora u području trgovine, gospodarski inspektor ovlašten je, radi utvrđivanja činjeničnog stanja i osiguranja dokaza, usmenim rješenjem u zapisniku privremeno zabraniti daljnje raspolaganje robom:

- ako postoji osnovana sumnja da je roba predmet protupravnog obavljanja djelatnosti,
- ako se u prometu nalazi roba za koju se ne može utvrditi porijeklo ili nije evidentirana u propisanim poslovnim, trgovačkim i drugim knjigama ili evidencijama,
- ako se zbog utvrđene povrede propisa treba izreći posebnim propisom ili ovim Zakonom predviđena mjera zabrane prometa određenih proizvoda, a postoji opasnost od prodaje, prikrivanja, zamjene i uništenja proizvoda dok izrečena mjera za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti ne postane izvršna,
- ako postoji osnovana sumnja da se na robi protuzakonito nalaze zaštićeni žigovi i industrijski dizajn, neispravna obavijest o proizvodu ili druga oznaka a to se mora dokazati dodatnim ispitivanjem, a postoji opasnost od prodaje, prikrivanja, zamjene i uništenja proizvoda, do okončanja postupka.

(2) Privremena mjera zabrane raspolaganja robom iz stavka 1. ovoga članka traje dok ne prestanu razlozi zbog kojih je donesena. Prestanak izrečene upravne mjere inspektor će utvrditi u zapisniku.

(3) Ako zakonom nije drukčije uređeno, gospodarski inspektor će donijeti rješenje kojim će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi zabraniti promet proizvoda koji ne odgovaraju propisanom sastavu ili sigurnosnim zahtjevima, odnosno koji nisu propisno označeni, obilježeni ili deklarirani.

(4) U provedbi inspekcijskog nadzora, gospodarski inspektor će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi, dok ne otkloni utvrđene nedostatke, usmenim rješenjem u zapisniku zabraniti:

- obavljanje djelatnosti, ako obavlja djelatnost za koju nije registrirana ili ako nema rješenja (odobrenja, koncesije, dozvole, obrtnice i sl.),
- prodaju proizvoda, odnosno pružanje usluga kada je zakonom ili drugim propisom prodaja takvih proizvoda, odnosno pružanje takvih usluga zabranjeno,
- prodaju proizvoda, odnosno pružanje usluga ako takva prodaja, odnosno pružanje usluga nije obuhvaćeno registracijom ili rješenjem (odobrenjem, koncesijom, dozvolom, obrtnicom i sl.) nadležnog tijela, ili za koju nisu ispunjeni tehnički i drugi propisani uvjeti za prostor, uređaje, oruđa i opremu koje nadzire gospodarski inspektor.

(5) Usmeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka izvršit će se odmah pečaćenjem prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način.

(6) Pravna ili fizička osoba na koje se odnosi usmeno rješenje iz stavka 4. ovoga članka može pisanim putem, u roku od 24 sata od dana pečaćenja prostorija, zatražiti da se zapečaćena prostorija privremeno otpečati i u prisutnosti inspektora iz prostorija odmah iznijeti pokvarljive namirnice i poduzeti sigurnosne i druge mjere radi sprječavanja štete, nakon čega će inspektor poslovne prostorije ponovno zapečatiti.

(7) Rješenje iz stavka 4. ovoga članka u pisanom obliku inspektor je dužan otpremiti stranci u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Članak 58.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora u području rada (radni odnosi) inspektor rada će usmenim rješenjem u zapisniku, na određeno vrijeme dok ne otkloni nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, zabraniti poslodavcu obavljanje djelatnosti u nadziranom poslovnom objektu, odnosno prostoru, ako utvrdi da je tijekom nadzora za poslodavca radio

radnik na obavljanju posla koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca ima obilježje posla za koji se zasniva radni odnos, a poslodavac s radnikom:

– nije sklopio ugovor o radu ili mu nije uručio pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu prije početka rada,

– odnosno nije ga prijavio na obvezno mirovinsko ili obvezno zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada ili na odgovarajuće radno vrijeme.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se pečačenjem poslovnih prostorija, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad ili na drugi pogodan način, u roku od 2 dana od dana izricanja usmenog rješenja u zapisniku.

(3) Iznimno, mjera zabrane obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka neće se izvršiti, a usmeno izrečeno rješenje će se ukinuti ako pravna ili fizička osoba kojoj je mjera izrečena u roku od dva dana od dana izricanja mjere, nadležnom inspektor iz stavka 1. ovoga članka dostavi dokaz da je otklonila nedostatke u poslovanju i izvršila uplatu iznosa od 30.000,00 kuna, za svakog radnika iz stavka 1. ovoga članka, u korist državnog proračuna.

(4) Inspektor rada će stranci otpremiti pisano rješenje u roku od 8 dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(5) Pravna ili fizička osoba na koju se odnosi usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka može pisanim putem za vrijeme trajanja mjere zabrane obavljanja djelatnosti pečačenjem poslovnih prostorija zatražiti da se zapečaćene prostorije privremeno otpečate i u prisutnosti inspektora odmah izuzeti pokvarljive namirnice i poduzeti druge sigurnosne mjere radi sprječavanja štete.

(6) Na rješenje iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana primitka pisanog otpravka usmenog rješenja.

Rudarski inspektor i inspektor opreme pod tlakom

Članak 60.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora u području rudarstva rudarski inspektor dužan je rješenjem:

– zabraniti izvođenje rudarskih radova ako su nepravilnosti i nedostaci takve prirode da uslijed njih može nastupiti neposredna opasnost za život i zdravlje radnika i drugih građana ili znatna materijalna šteta,

– zabraniti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina ako se utvrdi da se oni izvode suprotno odobrenju za eksploatacijsko polje, ako se rudarski radovi izvode bez rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova ili ako se rudarski radovi izvode suprotno rudarskoj koncesiji za izvođenje radova,

– zabraniti radniku rukovođenje rudarskim radovima ako ne ispunjava određene propisane uvjete o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih poslova u rudarstvu,

– narediti obustavu radova ako utvrdi da se istražni radovi izvode bez odobrenja, odnosno suprotno odobrenju za istraživanje,

– narediti obustavu građenja ili zabranu korištenja ako se rudarski objekti, postrojenja i uređaji grade bez odobrenja, odnosno suprotno odobrenju za građenje ili se upotrebljavaju bez uporabne dozvole.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora u području opreme pod tlakom, inspektor opreme pod tlakom dužan je rješenjem:

– zabraniti uporabu opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme ako utvrdi da ista ugrožava sigurnost ljudi, opreme i okoliša.

– zabraniti uporabu opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme ako utvrdi da nije pregledana i ispitana, odnosno pregledana i ispitana u propisanim rokovima, a opravdano se može pretpostaviti da ugrožava sigurnost ljudi i okoliša.

– zabraniti rad radnika u kotlovnici ako utvrdi da ne ispunjava propisane uvjete.

(3) Ako zakonom ili drugim propisom nije drukčije uređeno, rudarski inspektor, odnosno inspektor opreme pod tlakom donijet će rješenje kojim će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi zabraniti obavljanje djelatnosti, ako obavlja djelatnost za koju nije registrirana ili ako nema rješenja (odobrenja, dozvole, obrtnice ili dr.) izdanog od nadležnog tijela.

(4) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 64.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne izvrši, izvršno rješenje inspektora donesenog na temelju ovoga ili drugog zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 6.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja više naplaćenog iznosa u korist kupca, odnosno korisnika usluge ako je poznat.

(6) Ako kupac, odnosno korisnik usluge nije poznat, više naplaćen iznos oduzet će se kao protupravno stečena imovinska korist. Protupravno stečena imovinska korist prihod je državnog proračuna.

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna po radniku kaznit će se za prekršaj poslodavac – pravna osoba koji radnika nije prijavio na obvezno mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje (članak 4. stavak 1. podstavak 1.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna po radniku.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka po radniku kaznit će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti ili poslova u pravnoj osobi, zabrana obavljanja zvanja, određenih djelatnosti, poslova i dužnosti fizičkoj osobi u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.